

DÉVAVÁNYAI ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
LADÁNYI MIHÁLY KÖNYVTÁR

BESZÁMOLÓJA

a

Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
2017. június havi ülésére

Bevezető gondolatok

A Ladányi Mihály Könyvtár általános gyűjtőkörű, nyilvános, városi könyvtár, mely a város lakosságát szolgálja. Alap- és kiegészítő szolgáltatásait a hatályos törvények és jogszabályok alapján végzi.

A legkorszerűbb trendek szerint a könyvtár egyik kiemelt feladata, hogy közösségi teret biztosítson a használók számára. Fontos, hogy az emberek szabadidejükben hozzáférhessenek a különböző ismeretekhez és közvetlen kapcsolatba kerüljenek a közösség más tagjaival, az új ismeretek befogadása mellett új kapcsolatok alakuljanak ki.

I. Az intézmény működési, tárgyi, személyi feltételei

Intézményünk költségvetése biztosítja a fenntartási, működtetési költségeket.

A könyvtár technikai ellátottsága megfelelő. A könyvtár rendelkezik a szolgáltatásokhoz szükséges technikai eszközökkel: fénymásoló, fax, nyomtató, számítógép, szkennel, stb. A látogatók számára hat számítógép áll rendelkezésre, internetes eléréssel. Internethasználat biztosításához wifi routerrel rendelkezünk, így saját eszközzel is lehet dolgozni a könyvtárban.

Az intézményben jelentős személyi változások nem történtek.

A könyvtár dolgozóinak létszáma öt fő:

- 1 fő könyvtárvezető
- 1 fő olvasószolgálatos könyvtáros
- 1 fő gyermekkönyvtáros
- 1 fő feldolgozó könyvtáros és gazdasági ügyintéző
- 1 fő takarítónő

II. Szakmai tevékenység bemutatása

1. Állománygyarapítás

2016. évben a könyvbeszerzés dominált, a DVD és CD dokumentumok beszerzése háttérbe szorult. A nem hagyományos dokumentumtípusok beszerzése a felhasználói igények és az azokat lejátszó eszközök változásához igazodik. Nem gyarapított dokumentumtípusok a hangkazetta, videokazetta, hanglemez.

A beszerzés helyének megválasztásakor figyelembe vesszük a költséghatékonyságot, a kínálatot, megbízhatóságot, az árkedvezményeket. Az árkedvezmény és megbízhatóság miatt a könyvtár éves szerződést köt a Könyvtárellátó Nonprofit Kft-vel. Az Új könyvek – a könyvtárak állománygyarapítási tájékoztatója – kéthetente megjelenő kiadványból válogatjuk a dokumentumokat. Az állománygyarapításnál fő szempont a gyűjtőkori szabályzatban foglaltak, illetve a mindenkori olvasói igények.

Az állománygyarapítás forrásai:

- költségvetés
- érdekeltségnövelő támogatás
- személyi jövedelemadó 1%-a
- Márai program
- NKA könyvtámogatás
- ajándékok

2016-ben beszerzett állomány

	Tárgyévben leltárba vett állomány (egység)	Érték (eFt)
2016	767	1.780

A könyvtári állomány összetétele

2016. december 31-én

Könyv	34935
Hangdokumentum (Hang- és CD lemez, hangkazetta, hangoskönyv)	674
Képdokumentum (dvd)	248
összesen	35857

2. A folyóirat beszerzés alakulása

A könyvtárban 97 féle folyóirat áll az olvasók rendelkezésére. A folyóiratok tartalmuk szerint: szépirodalmi, honismereti, történelmi, ismeretterjesztő tematikájú lapok, de jár a könyvtárba napilap és bulvár jellegű újság is. A folyóiratok a legfrissebb szám kivételével kölcsönözhetőek.

A Nemzeti Kulturális Alap 2016-ban is támogatta a könyvtárakat folyóirat előfizetéssel.

	Beszerzett db	NKA által támogatott db	Összesen
2016.	36	61	97

3. Állománygondozás

Feldolgozás

A könyvtárba érkező, megőrzésre szánt dokumentumokat hat napon belül állományba vesszük. A dokumentumokat a leltárba vétellel egy időben ellátjuk a könyvtár tulajdonbélyegzőjével, leltári számmal és raktári jellel. A dokumentumok feltárása a SZIRÉN Integrált Könyvtári Rendszerrel történik.

Állományapasztás

A könyvtári munka fontos része az apasztás művelete. Az állományból dokumentum kivonása a következő okokból történhet: tartalmi avulás, rongálódás, a dokumentum iránti igény teljes hiánya. 2016-ban 3 alkalommal történt selejtezés; tartalmi avulás, olvasói igény hiánya és elhasználódás miatt. Összesen 1248 dokumentum került kivonásra az állományból. Állományapasztás terén fő célunk, hogy dokumentumállományunk jó fizikai állapotban, és aktuális ismeretterjesztő irodalom kerüljön a használókhoz.

4. A könyvtárhasználat bemutatása

A legfontosabbnak tartjuk, hogy könyvtárhasználóinkat szakszerű, előzékeny és empatikus szolgálat fogadja. A mindennap ismétlődő, de mindig új kihívásokat tartogató, mindig más és más olvasónál alkalmazott munkafolyamatainkat a felvilágosító, ajánló, tanácsadó tevékenységen át a tájékoztató munkáig végezzük.

Napi feladatok

- tájékoztatás
- adatbázis építése
- telefonos gyorstájékoztatás
- segítségnyújtás a számítógép-használatban: különböző felhasználói problémák megoldása
- folyóiratok rendelése, érkeztetése, nyilvántartása

- különböző statisztikák elkészítése
- könyvtárközi kölcsönzés
- az állomány gondozása, a gyűjtemény alakítása, aktualizálása
- az új könyvek rendelése, ajánlások készítése
- authority rekordok javítása, kezelése
- fénymásolás, scannelés, faxolás, e-mail küldés, spirálozás, laminálás, nyomtatás
- a kölcsönzői terek rendjének biztosítása, a visszahozott dokumentumok visszaosztása
- az olvasótermi könyvek, folyóiratok rendjének biztosítása
- a raktári könyvek rendjének biztosítása
- könyvkiállítások készítése az aktuális évfordulókhöz
- rendezvényszervezés, rendezvények archiválása, meghívók, plakátok készítése
- közönségszervezés
- termék és az elektronikus eszközök rendeltetésszerű használatának biztosítása

Tájékoztatási tevékenységünk során a szervezett oktatásban, felnőttképzésben, átképzésben résztvevőkkel találkozunk, de számottevő a mindennapi életben való eligazodáshoz segítséget kérők száma is. Az igények többsége személyes találkozás alkalmával fogalmazódik meg, de emelkedik a telefonon, e-mail-ben feltett kérdések száma. Tájékoztató tevékenységünket mindig a használó indítéka, ismereteinek szintje határozza meg. Bár az olvasók ismerik az internetet, gyakran nem tudják hatékonyan információ keresésére használni.

A közösségi hálózat segítségét is igénybe véve, a könyvtár facebook oldalán is próbáljuk népszerűsíteni a könyvtár programjait, szolgáltatásait, esetenként új dokumentumait.

Az elmúlt év folyamán is különböző módokon hívtuk fel olvasóink figyelmét egy-egy témára, szerzőre: pl. könyvkiállításokkal; „Vakrandi egy könyvvel”, amikor is becsomagoltuk a könyvet, hogy az olvasót ne befolyásolja a könyv borítója, szerzője, olyan könyvet is kölcsönözzön, amelyet egyébként nem választana.

Ezeket a könyveket olvasóink nagy érdeklődéssel forgatták és szívesen kölcsönözték.

Könyvtári órák, csoportos látogatások a gyermekkönyvtárban:

2016-ban 24 alkalommal vettek részt könyvtárhasználati órán, összesen 385 fő. A könyvtárhasználati órák keretében a gyerekek megismerkednek a könyvtárral, szolgáltatásainkkal. A látogatások alkalmával a diákokat beíratjuk a könyvtárba, ezzel is ösztönözve őket arra, hogy könyvtárhasználókká váljanak.

A gyermekkönyvtár szolgáltatásai a gyermekolvasók és a velük együtt érkező kísérők könyvtári igényeinek színvonalas kielégítésére irányulnak.

Napi, heti és havi rendszerességgel ismétlődő feladataink az alábbiak:

Napi feladatok: tájékoztatás, az olvasók kiszolgálása, olvasmányajánlás. A gyermekkönyvtárban jellemzően a válasz tudományos mélysége különböző, az életkori sajátosságok miatt. Ugyanúgy választ kell tudni adni az adott kérdésre, ha gyermek, vagy felnőtt (szülő/pedagógus) a könyvtárhasználó.

- statisztikai adatok gyűjtése
- folyóiratok érkeztetése a gyermekkönyvtárba
- a raktári rend fenntartása a szabadpolcos kölcsönzői térben, és a raktárban. A gyermekkönyvtárban a szakrend mellett tematikus és korosztályos tagolás is segíti az eligazodást.
- a gyermekkönyvtári tér (ablak, falak, faliújság) dekorálása szezonális alkalmaknak megfelelően
- a honlap és a facebook oldal folyamatos frissítése
- internethasználat biztosítása a 16 éven aluliak számára, igény szerint segítségnyújtás
- óvodás, iskolás csoportok fogadása, a foglalkozásokra bejelentkezni előzetes időpont egyeztetéssel lehet telefonon, személyesen.

Statisztikai adataink gyűjtését a hagyományos még a digitális korszak megjelenése és az új közösségi funkciók előtérbe kerülése előtt megalkotott statisztikai kérdőívnek megfelelően végezzük. A könyvtár sokrétű feladata a statisztika jellege miatt nehezen mutatható ki. (Nehezen mérhetők: pl. a távhasználat, wi-fi használat, digitális állományhasználat, a könyvtárak feladatainak kibővülésével járó tevékenységek.)

Könyvtárhasználat számokban

	2016.		
	Regisztrált használó	Személyes használat	
		Használat (alkalom)	Kölcsönzött dokumentum
14 év alatti	304	4275	4773
14 és 65 év közötti	375	11243	8789
65 év felett	61		
összesen	740	15518	13562

Könyvtárközi kölcsönzés

A könyvtár feladata, hogy biztosítsa más könyvtárak dokumentumainak és szolgáltatásainak elérését. A könyvtár állományában nem található dokumentumot az Országos Dokumentumellátó Rendszer segítségével biztosítjuk a könyvtárhasználók részére. A szolgáltatást igénybe veheti a könyvtár bármely beiratkozott olvasója. Fontos tudományos munkák, szakdolgozatok, stb. levelező tagozatos hallgatók, munka mellett tanulók számára fontos szolgáltatás. A könyvtárközi kölcsönzés részben ingyenes, a dokumentum szolgáltató könyvtárba való visszaküldésének költsége a kölcsönzöt terheli.

5. Helytörténet

A könyvtár fontos feladata a helyismereti és helytörténeti dokumentumok gyűjtése. Napjainkban egyre inkább érzékelhető, hogy az egyes ember számára mennyire fontosak a nemzeti és helyi értékek, hagyományok. Ezen értékek feltárásában, megismerésében felbecsülhetetlen szerepe van a helytörténeti kutatásoknak, gyűjtéseknek.

Válogatás nélkül gyűjtjük elsősorban a településre vonatkozó forrásokat, adatokat – adathordozótól függetlenül.

A helytörténeti gyűjtemény célja: a helytörténeti értékek gyűjtése, feltárása és közkinccsé tétele.

- Repertórium készül a korabeli Dévaványai Hírlap (1933-1944) számaiból.

A cikkbibliográfia készítésének célja helytörténeti ismeretekben gazdag Dévaványai Hírlap cikkeit, tudósításait hozzáférhetőbbé tenni, ezzel a helytörténeti kutatók és érdeklődők munkáját megkönnyíteni. A repertórium elkészítése során végzett gyűjtő, feltáró munka hozzájárul Dévaványa múltjának, történelmének megismeréséhez.

- A könyvtár dolgozója kulturális mediáció mesterszakon folytatja tanulmányait.

Szakedolgozatának témája a Május 1-jei rendezvények kezdetektől napjainkig, különös tekintettel a dévaványai eseményekre. A hiteles adatok érdekében interjút készített az adatközlőkkel. A dévaványai majálisokról készült munka értékes darabja lesz a könyvtár helytörténeti gyűjteményének. Felhívást tettünk közzé, hogy gyűjtjük a Dévaványán készült fényképeket. A felhívás eredményeként több mint 400 db fénykép gyűlt össze. Az összegyűjtött képek töredéke szerepel a dolgozatban, az összes kép digitalizálásra kerül, mely elérhető lesz a könyvtár honlapján, valamint a könyvtárban kiállítást tervezünk.

- A HUNGARICANA adatbázisban történő kutatás eredményeként megírtuk a dévaványai strandfürdő rövid történetét, az 1960-ban induló munkálatoktól napjainkig. Összegyűjtöttünk 77 db fényképet, digitalizáltuk és közzétettük a könyvtár honlapján. <<http://damk.hu/strand-tortenete-kepekben>>

- Gyarapítottuk a digitális dokumentumtárunkat az 1951-ben Budapestről Dévaványára kitelepített Piovarcsy család levelezésével.

A dokumentum elérhető:

<<http://damk.hu/piovarcsy-csalad-levelei-kitelepitesuk-idejen-1951-1960/>>

- Digitalizált dokumentumok:
 - Nagy Képes Dévaványai Naptár az 1933-ik esztendőre
 - Simó Lajos festőművész (1911-1945) emlékkiállítása – kiállításvezető (Simó Lajos festőművész 1911-ben Dévaványán született)

Feldolgozásra, digitalizálásra vár több száz fénykép, amit a könyvtárnak adományoztak (Földműves Szövetkezet, ÁFÉSZ, csoportképek, stb),.

6. Szolgáltatások

- **Könyvet házhoz!**

A szolgáltatás keretében továbbra is vállaljuk, hogy a mozgásukban korlátozottak, lakásukat elhagyni nem tudók számára házhoz szállítjuk az általuk kért könyveket, folyóiratokat. A szolgáltatást közvetlenül igénybe vevők száma csekély – a tavalyi évhez képest nem változott - ennek oka az, hogy a családtagok kölcsönöznek a hozzátartozóknak, valamint a szociális és házi gondozók is segítenek.

- **Használó képzés, e-Magyarország Pont**

A használók képzése tájékoztató munkánk fontos része. Naponta adunk személyre szabott útmutatást, rendszeresen segítünk az interneten, számítógépen keresőknek egy-egy probléma megoldásában. Nélkülözhetetlenek tartjuk az információs források közötti tájékoztatást.

A könyvtárban lévő számítógépekkel, interneteléréssel és az e-Magyarország Pont által számos olyan lehetőséget biztosítunk, melyek az információs társadalomban való boldoguláshoz elengedhetetlenek:

- internet- és számítógép, illetve különböző irodai eszközök (szkenner, fénymásoló, fax, nyomtató) használata,
- különböző elektronikus szolgáltatások és tartalmak használata,
- internetes álláskeresés segítése,
- helyszínen történő segítségnyújtás a digitális írástudás és az e-közszolgáltatások használatának bemutatása által,
- Ügyfélkapu regisztráció elindítása, stb.

- **Könyvtári e-book kölcsönzés**

Könyvtárunk igyekszik megfelelni a digitalizáció kihívásainak. Az e-könyv megjelenése is új igényeket szül. Vannak digitális tartalmak (pl. Magyar Elektronikus Könyvtár, helytörténeti gyűjtemények digitalizált verziói, folyóiratok, stb.), melyek teljesen ingyenesen, korlátozás nélkül elérhetők. A könyvtár öt darab e-book olvasóval rendelkezik, melyeket a beiratkozott olvasók kölcsönözhetnek az átvételi elismervény aláírása után, mellyel felelősséget vállalnak az eszközre.

- **Online katalógus, online szolgáltatás**

A könyvtár elérhető elektronikusan, az érdeklődők üzenetet küldhetnek, tájékozódhatnak a dokumentumokról, kereshetnek a SZIRÉN adatbázisban, megtekinthetik a kölcsönzési információkat. A könyvtár honlapján megtalálhatóak az aktuális információk, folyamatosan jelen vagyunk a közösségi oldalakon is.

- **Strandkönyvtár**

A sikerre való tekintettel 2016 nyarán folytattuk a „strandkönyvtár” programunkat.

A nyári szünetben a könyvtár munkatársai a könyvtárban dolgozó diákmunkásokkal együtt, elsősorban könnyed kikapcsolódásra alkalmas olvasmányokkal (rövidebb szerelmes regény, krimi, mesekönyvek, leporellók) és sokféle folyóirattal várták munkanapon 10.00-15.00 óra között az érdeklődőket a strandon.

A strandkönyvtárat azért hoztuk létre, hogy a potenciális használókhöz közel vigyük a könyveket, folyóiratokat.

6. Események, rendezvények

A könyvtár 2016-ben is programokkal, rendezvényekkel várta a látogatókat összesen 90 különböző alkalommal; gyerekeknek, felnőtteknek; kiállítások, rendezvények, használóképzések, olvasáskultúrát fejlesztő és egyéb programokkal.

- **Filmklub Gyuri atyával**

A filmklub célja, a filmvetítések alkalmával különböző érdeklődési körű és korosztályú felnőttek egymáshoz való közelítése, hogy olyan filmalkotásokat mutasson be, mely értéket hordoz, megtekintése után pedig a filmekhez kapcsolódó lelki jelenségeiről, jellemzőiről beszélgetésre inspirálja a jelenlévőket. Olyan filmek kerültek vetítése, melyek lehetőséget teremtenek a hit és a szeretet mélyítésére, keresztény gondolkodásra és közösségépítésre.

A film előtt rövid előadás volt, melynek során bemutatásra került a film művészeti és történelmi szerepe.

A filmklub létrehozásának szorgalmazója az érdeklődőkre való tekintettel a klub műfaján változtatva előadás sorozatot indított, az alapvető célok megtartása mellett.

- **Könyvtárhasználati óra**

A gyerekek könyvtárhasználati vagy más témájú könyvtári foglalkozáson vesznek részt. Ismerkednek a könyvtárral, a könyvtári renddel, beiratkoznak, kölcsönöznek.

- **Játszóház, foglalkozások**

A foglalkozások témája aktuális eseményekhez, ünnepkörökhöz, évszakokhoz kötődik.

Nemzeti ünnepeinkre, jeles napokra kiállítást, könyvajánlókat készítettünk, kiállítást rendeztünk. Társasjátékok (Magyar népmese társasjáték, Activity)

- **Költészet napi rendezvény**

Április 11-én a Költészet napján a Tűzmenedék együttes „Álmokat úzve” verskoncertjét hallgatták meg az érdeklődők.

- **A Budapestről Dévaványára kitelepítettek és az őket befogadó családok emlékére rendezett ünnepség**

Tóth Istvánné Seres Etelka: Kitelepítés Budapestről Dévaványára 1951-1953. című dokumentumgyűjteménye könyv formát öltött. A könyvkiadás a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával, a család, a Ladányi Mihály Könyvtár és az adatközlők segítségével jött létre, a szerző szorgos kutatómunkája eredményeként. A könyvet ünnepélyes keretek között mutatta be a szerző 2016. május 21-én a Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjteményben. A könyvbemutató előtt Dévaványa Város Önkormányzata emléktáblát helyezett el a múzeum falán, amely előtt Valánszki Róbert polgármester mondott ünnepi beszédet és Dr. Erdész Ádám a Békés Megyei Levéltár igazgatója emlékezett néhány szóval az 1951-1953-ig tartó időszakra.

- **Ismeretterjesztő előadás sorozat a Jelenések könyvéről**

Béres János református lelkipásztor ismeretterjesztő előadás sorozatot tartott a Jelenések könyvéről, melyet beszélgetés követett.

Az előadások címei:

Mi előzi meg a világvégét?

Az apokalipszis lovasai

A Sátán és a titokzatos 666

A fenevad bélyege

- **Országos Könyvtári Napok**

Minden évben megrendezésre kerül az Országos Könyvtári Napok programsorozat az Informatikai és Könyvtári Szövetség és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával, melyhez mi is csatlakoztunk.

A könyvtári napok eseményei:

- Selejt könyvek és folyóiratok árusítására
- ingyenes beiratkozás
- Játszóház - mesedélután

- Népmese napja – mesedélelőtt
- Olvasó vetélkedő

- **Környezet és egészség előadás**

November hónapban 15. alkalommal adtunk helyet a DÉKE Környezet és egészség című három előadásból álló programsorozatának.

- **Egyéb rendezvények, események**

- Advent – karácsony – ismeretterjesztő előadás
- Jeles napok, ünnepek, évfordulók alkalmából könyvajánlók készítése

Összegzés

Könyvtárunk 2016-ban is arra törekedett, az olvasói igényeket színvonalasan kielégítse, programokat, rendezvényeket kínáljon a látogatóknak. Megvalósítottuk a már hagyományosnak mondható programjainkat, és mindezek mellett újak is megrendezésre kerültek. Figyelemmel kísérjük a könyvtárba járók igényeit, és ennek megfelelően alakítjuk rendezvényeinket és mindennapi feladatainkat.

Beszámolómat Sidney Sheldon író soraival zárom, akinek könyvei sok olvasót vonzanak be a könyvtárba:

„A könyvtárak tárolják azt az energiát, amely a képzeletet táplálja. Ablakot nyitnak a világra, és felfedezésre, teljesítésre ösztönöznek, hozzájárulnak életünk minőségének javításához. A könyvtárak jobbra teszik az életet.”

Megköszönve segítő támogatásukat, kérem, hogy a beszámolót fogadják el.

Dévaványa, 2017. június 14.

Somogyi Erzsébet
könyvtárvezető